

**MOPO-
AUTOLLA
MUN
PRINSSINI
SAAPUU**

Tuula Kallioniemi

HELSINGISSÄ KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

Lämmin kiitos Suomen Kulttuurirahastolle
kirjallisen työn tukemisesta

© Tuula Kallioniemi ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

ISBN 978-951-1-39670-3

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

AIKA LUOPUA MAKSAMAKKARASTA

– Mitä itua on jossain hikisessä leirissä, jos siellä ei edes yövytä? mä jupisin.

– Lätkäleirillä on tarkoitus kehittyä. Ei hillua yökaudet, Veeti valisti alentuvasti.

Olin just ehtinyt heikumoida ajatuksella, että mölyapinalle läheistä sukua oleva pikkuveljeni pysyisi edes hetken poissa maisemista.

Veeti tunki lisää leipää suuhunsa ja pyöritti silmiään. Sen mielestä mulla on tikapuuhermosto, joten mulla ei ole edellytyksiä ymmärtää korkeampaa taidetta kuten lätkää.

– Voi pientä reppanaa peruskoululaista, mä sain lempeästi ja yritin yltää nyhtäisemään sen kaljun keskellä keikkuvaa kiharamätästä. En yletänyt, sillä Veeti on mua päätä pitempi, vaikka vain vuoden nuorempi.

Veeti viittasi lusikalla jääkaapin oveen ja esitti molemmin käsin voitonmerkkiä.

Magneetilla kiinnitetyn lehtileikkeen mukaan Veeti

on superlahjakas, hyökkäävä pakki, jota odottaa dollareiden siivittämä unelmaura NHL:ssä.

– Huippu-urheilijat kuljettavat nykyisin eväät kätevästi hihassaan! mä käkätin.

Veeti manasi ja nuoli lusikasta valuneen jukurtin ranteestaan.

Väitin, että sen unelmaura häämötti kauempana kuin planeetta X, eli käsittämättömän kaukana.

Enpä juuri olisi lähtenyt lyömään vetoa sen puolesta, että kymmenen vuoden kuluttua perheemme änäritähti korvaisi muka moninkertaisesti taustavoimien, siis äipän ja mun, uhraukset. Äippää odottaisi kuulemma hulppea luksuskämpä Jenkkilässä ja meikäläistä kullitettu eli kultanvärinen urheiluauto. Pysyttelisin taatusti mahdollisimman kaukana lätkästä, mikäli minulta kysyttäisiin ja mikäli sellainen utopia toteutuisi.

Äiti ei myöntänyt pitävänsä uhrauksena sitä, että oli ollut iskän kuoleman jälkeen Veetin päätoiminen autonkuljettaja. Mä puolestani uhriuin olemalla harrastamatta mitään. Tai ainakaan mitään sellaista, joka olisi vaatinut muilta perheenjäseniltä erikoisjärjestelyjä. Uhriuin! Sitä korttia on näppärä käyttää, kun kaipaa ylimääräistä taskurahaa. Äidin missio on olla tasapuolinen, maksoi mitä maksoi.

Totuuden nimessä mun harrastuksen kustannukset on valovuosien päässä Veetin lätkäharrastuksesta. Akryylivärejä, hiiltä, tusseja ja muuta sälää.

Mä rakastan piirtämistä. Kun mä piirrän, irtaudun arjesta omaan maailmaani.

Mun kuvamaailma rakentuu mangasta. Ei ehkä kovin omintakeista, myönnetään. Monen muun kuviryhmäläisen lisäksi myös mun bestikset Iiris ja Pilvi on mangafaneja.

Omistan huikean pinon mangapokkareita. Jännitystä, fantasiaa, romantiikkaa. Seikkailuja, toimintaa.

Veeti väitti kerran naurusta ulvoen, että siinä pokkarissa, jossa kerrottiin tyypin jälleensyntymisestä li-maksi, oli pakko olla kyse minusta. En jaksanut ryhtyä sen kanssa inttämään mangataiteesta. Mun puolesta Veeti sai luulla, että kirjan lukeminen oikealta vasemmalle tarkoitti sitä, että piti seistä takaperin lukiessaan. Tyydyin suosittelemaan yhtä pokkaria, jossa pulipään tavoite oli vihdoinkin löytää virikkeitä elämäänsä. Siis heti, kun Veeti oppisi lukemaan.

– Loppukesästä meillä on viikon yhtäjaksoinen leiri, Veeti lohdutti. – Silloin saat rauhassa väsäätä sutaistuja kuviasi vuorokaudet läpeensä.

– Manga ei tarkoita sutaistuja kuvia, Wikipedia valehtelee, mä puolustauduin ja irvistin.

– Yli-inhimillisiä, isosilmäisiä, pitkäkoipisia, älyttömiä hahmoja! Veeti väitti ja kuvasi salamana mun irvistyksen. – Kykit nokka paperissa ja töhertelet pervoja kuvia. Piirtäisit vaikka karikatyyrejä tutuista tyypeistä. Tienaisit. Mä voisin myydä niitä.

Ei huvittanut alkaa esitelmöidä Osamu Tezukasta, mangan jumalasta, suurisilmäisen mangatyylin luoja-
sta, joka todellakin oli tienannut.

Jos totta puhutaan, itsellenikin on koko laaja manga-
käsité aika hatara. Lajityyppjä on tuhottomasti. Minul-
le, Pilville ja Iirikselle on tärkeintä piirtää hienoja hah-
moja. Me oltiin oltu valinnaisessa kuvisryhmässä koko
yläkoulun ajan. Kuten Tonikin...

Äiti käski meidän olla kunnolla ja komensi Veetin
poistamaan mun irvistyskuvan puhelimestaan.

– Manga on taidetta! Urheilijat ei taidetta ymmärrä,
mä pyhähdin.

Äiti ihmetteli, miten Veetin yöpyminen kotona muka
häiritsi mun piirtelyä.

Piirtelyä!

Mä lapioin jukurttia kitusiin enkä viitsinyt jatkaa. Ei
ne olisi kuitenkaan tajunneet, miten ruhtinaallista on
olla ihan yksin koko huushollissa. Ilman, että on pak-
ko kuunnella Veetin huudattamaa älämölöä, jota se luu-
lee musaksi.

– Olen oikeastaan ajatellut muuttaa asumaan yksin,
mä ilmoitin ja katsoin toiveikkaana äitiä. – Me voitaisiin
Pilvin ja Iiriksen kanssa...

Veetin suusta purskahti tuoremehua. Se punastui,
kun mainitsin Pilvin.

– Herranjumala, Ella! Et tietenkään muuta! äiti puus-
kahti. – Sinähän olet alaikäinen.

Väitin, ettei kuusitoistavuotias ole alaikäinen. Me muutettaisiin joka tapauksessa tyttöjen kanssa kimppekämppään viimeistään lukion jälkeen.

– Kunhan nyt ensin aloitat sen lukion, äiti hymähti.

Veetin mielestä idea oli muuten hyvä, mutta se tarvitsi toistaiseksi huoltojoukkoja kotona.

– Mä en ole mikään huoltojoukko, vastustin. – Ja mitä Pilviin tulee, se on ihan liian vanha sulle!

Veeti lehahti uudestaan punaiseksi. Pelkäsin, että se heittää mua sämpylällä. Mutta se tunki sämpylän suuhunsa ja alkoi näplätä puhelintaan.

– Pilvi? äiti älähti ja vilkaisi hämmentyneenä Veettiin.

– Pilvi, Pilvi, mä toistin. – Veetihän on ihan lätkässä siihen. Mutta mä voin Veeti kertoa, että Pilvi katselee vähän vanhempia tyyppejä!

– Eihän niillä ole kuin vuosi ikäeroa, äiti vastasi Veetin puolesta, mutta lisäsi sukkelasti, ettei Veetillä ollut aikaa seukkaamiseen.

– Veetin tapauksessa ikäero on ratkaiseva, mä naljailin. – Sen henkinen tasohan on suurin piirtein viisi-vuotiaan.

– Muista kullavärinen urheiluauto, Veeti virnuili.

Mä nauroin kolkosti ja huomautin, ettei divarikielikoilijan palkoilla osteltu edes mopoautoja.

En todellakaan aikonut mainita, että Pilvi oli yhtäkkiä alkanut huolestuttavasti kiinnostua lätkästä. Se oli jopa

ehdottanut, että me voitaisiin joskus mennä katsomaan Veetin pelejä. Mä olin valistanut sitä, että kiekkoilijoiden mielenkiinto riitti ainoastaan lätkään ja että meidän Veeti oli suunnilleen ameban tasoa. Mutta Pilvi oli kohauttanut huolella meikattuja kulmiaan ja ollut ihmettelevinä, mitä mä oikein kuvittelin.

Mä tiesin, etten kuvitellut ja arvasin, ettei Pilvi hellittäisi ennen kuin mä suostuisin.

Mietin, mitä tekisin, jos Veeti ja Pilvi olisi pari. Mä en ainakaan ryhtyisi yhdenkään Veetin lätkäkaverin tyttöystäväksi. Tai yleensä kenenkään, sillä mun mahkut sellaisiin, joista olisin kiinnostunut, on pienemmät kuin täysosuma Eurojackpotissa.

Huitaisin mielestäni Tonin kuvan ja ryhdyin täyttämään tiskikonetta, joka kesäloman alkajaisiksi oli sovittu muutaman muun huushollijutun ohella mun hommaksi. Vastineeksi saisin taskurahaa ja sen kuuluisan auton seuraavalla vuosituhannella.

Lopultakin ne häipyivät. Äiti töihin tilitoimistolle ja Veeti leirille, jonne äiti sen työmatkallaan heittäisi.

Mä tanssin hetken pelkästä onnesta. Tarkastelin itseäni eteisen kokovartalopeilistä ja totesin näkymän enemmän kuin aavistuksen verran tylsäksi.

Näytin kyllä pikemminkin maksamakkarakätköltä kuin vaikka äskettäin löytämältäni taidemaalariilta, Elin Danielson-Gambogilta. Heitin vahingoniloisen ajatuksen Veetin suuntaan. Tyypillä ei ollut hajuakaan, että mä

saattaisin nykyisin olla kiinnostunut myös muunlaisesta taiteesta kuin mangasta.

Totta puhuen kiinnostukseni oli herännyt vasta hiljattain, kun olin huonetta siivotessani alkanut sattumalta selailla mummolta rippilahjaksi saamaani Elinin elämäkertaa.

Lahja oli aikoinaan aiheuttanut minussa tyrmistykseen. Oli ollut vaikea teeskennellä innostunutta. Yli sata vuotta sitten elänyt taiteilija ei olisi voinut vähempää kiinnostaa.

Nyt, uudelleen löytämäni kirjan innoittamana, olin kaivanut esiin myös mummon isän eli isovaarini tekemän öljyvärijäljennöksen. Työn nimi oli *Päättynyt aamiainen*, ja se oli tullut taidekirjan kylkiäisenä. Seinalle en vielä ollut maalausta ripustanut.

Mummo on ollut minulle oikeastaan aika etäinen tyyppi. Ei me Veetin kanssa lapsena vietetty kesää mummolassa niin kuin meidän kaverit. Me tavattiin mummo meidän synttäreillä ja harvakseltaan sunnuntaivisiiteillä. Oltiin aina tapaamisissa niin kuin vierailulla ollaan.

Äidin vanhempia en ole ikinä nähnyt. Ne olivat olleet tosi vanhoja, kun äiti oli syntynyt. Ne oli kumpikin kuolleet johonkin sairauteen.

Mummolla taas ei ole koskaan puolisoa ollutkaan.

Elin Danielsonin elämäkerrassa kerrottiin Taiteesta isolla T:llä.

Millaista mahtaisi olla oikea taiteilija. Vaikka taide-
maalari.

– Taiteilija Ella Tuominen, mä esittäydin peili-
kuvalleni.

Pieniä räjähdyksiä poksahdelti mun aivoissa.

Oli aika luopua maksamakkarasta!